

CZASOPISMO

TOWARZYSTWA APTEKARSKIEGO.

Wychodzi co 1go i 15go każdego miesiąca w objętości 1—1½ arkusza druku. — Prenumerata wynosi dla członków towarzystwa rocznie 4 zlr. 30 ct.; półrocznie 2 zlr. 20 ct.; dla nieczłonków w Austrii rocznie 6 zlr. 30 ct., półrocznie 3 zlr. 20 ct., w Warszawie rocznie rsr. 4 kop. 50, na prowincyi w Król. Polskiem i w Ces. Rosyjskiem z przesłanką rsr. 5 kop. 20; w Niemczech rocznie 12 Mk., w Belgii, Francyi i Szwajcaryi frank. 15.— Cena ogłoszeń wynosi 5 ct. od wiersza (petit) Administracyja we Lwowie w aptece A. MUSSILA na Żółkiewskiem. Wszelkie korespondencyje i listy dotyczące redakcyi a i reklamacyje adresować należy do redaktora Lwów ul. Sobieskiego 1. 30. 2. piętro — Ogłoszenia w Wiedniu przyjmuje wyłącznie kolega E. Koszałek. Hernalis, Hauptstrasse 46. — W Warszawie główny skład u Gebetnera i Wolff'a.

Treść: Zaproszenie na walne zgromadzenie członków towarzystwa aptekar. — Metylowy eter morfinowy przez O. Hesse'go; spolszczył M. L. D. — Sprawy zawodu aptek.: Projekt nowej ustawy aptekarskiej napisał dr. K. Mikolasch. (Dokończenie). Od zarządu gremialnego. Obwieszczenie Z wydziału towarz. aptek. — W sprawie rozwiniecia handlu farmaceutycznego w Galicyi. Wiadomości bieżące. — Od administracyi. — Nadesłane. — Zaproszenie na posiedzenie członków gremijum aptek. Galicyi wschodniej. — Ogłoszenia.

Zaproszenie

na 14. zwyczajne walne zgromadzenie członków towarzystwa aptekarskiego, które się odbędzie w sobotę 17. grudnia b. r. o godzinie pół do 6. wieczorem w lokalach szkoły farmaceutycznej we Lwowie ulica Ormiańska l. 23 na dole.

Porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu z ostatniego walnego zgromadzenia.
3. Sprawozdanie z czynności wydziału.
4. Sprawozdanie skarbnika.
5. Sprawozdanie redakcyi i administracyi Czasopisma i administracyi kalendarza.
6. Zmiana statutów.
7. Wnioski wydziału.
8. Wnioski członków.
9. Wybory prezesa, jego zastępcy i wydziału.

We Lwowie 2. grudnia 1881.

Sekretarz.

W. Jabłonowski.

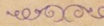
Prezes.

A. Mussil.

C. O. KNAUER

EISENACH

SPECIALITÄTEN:

CONFECTION MODEWAAREN

Metylowy eter morfinowy

przez O. Hesse'go *).

Spolszczył M. L. D.

Artykuł Grimaux'a **) „The Conversion of Morphia in to Codein“ umieszczony we Pharmaceutical-Journal, daje mi sposobność do podania moich doświadczeń robionych z tym przetworem.

Rozumując podobnie jak Grimaux, zauważałem już dawno działanie jodku metylu na potaso-morfinę w równym stosunku drobin, lecz nie otrzymałem tym sposobem kodeiny ale ciało izomeryczne. Doświadczenie wykonano rozpuszczając równą ilość drobin morfiny i wodnika potasu w gorącym wyskoku metylowym i dodając odpowiednią ilość jodku metylu. Po ogrzaniu roztworu (w ciepłocie 60°C.) przez godzinę, zobojętniono go kwasem chlorowodorowym, wyskok wyparowano, a pozostałość — po zmieszaniu z dostateczną ilością roztworu wodnika potasowego, wyługowano eterem. Alkaloid rozpuszczony w eterze był więc połączony z kwasem chlorowodorowym, a otrzymany pięknie kryształiczny chlorek oczyszczono przez kryształizowanie z małej ilości wody. Tym sposobem otrzymano z 20 gramów morfiny 6,5 gram. czystego chlorku.

Alkaloid oddzielony od chlorku, który nazwałem β metyl-morfiną jest bezpostaciowy; rozpuszcza się z łatwością w eterze, chloroformie, w wyskoku etylowym i metylowym, trudniej w wodzie; oddziałuje mocno alkalicznie i tworzy z wieloma kwasami dokładnie kryształizujące sole. Ze soli badałem tylko chlorek. Tenże był bezwodny przy 100°, a więc:

0.2054 gramów dało 0.4869 grm. CO² i 0.1287 grm. H₂O

0.3092 „ „ 0.1363 AgCl.

Uważając jako

C₁₇ H₁₈ (CH₃) NO₃

Znaleziono

C	64.76	64.69
H	6.59	6.96
Cl	10.64	10.90

*) The Methyl-Ether of Morphia, Pharm. Journal, August 20.

**) Przeistoczenie morfiny w kodeinę, zob. Czasop. towarz. apték. Nr. 16. 1881.

W soli wysuszonej w powietrzu znaleziona ilość wody kryształizacyjnej wynosiła 8.75, 8.88 i 9.03 na sto, nieco mniejsza ilość od potrzebnej według wyrachowania na $2\text{H}_2\text{O}$ (9.74%), co zależy zapewne od szybkiego wietrzenia soli.

Poniżej zestawiam jednocześnie zauważane własności chlorku β . metyl-morfiny i chlorku kodeiny.

Chlorek β . metyl-morfiny.

Ma skład:

$\text{C}_{17} \text{H}_{18} (\text{CH}_3) \text{NO}_3, \text{HCl} + 2\text{H}_2\text{O}$.

Utraca wszystką wodę kryształiczną w 100°C .

Długie jedwabiste igielki.

Rozpuszczalny przy 18° w 10-8 częściach wody.

Nasycony roztwór, staje się mlecznym za dodaniem roztworu wodnika potasowego lub silnego amonijaku, a w końcu wydziela się olejista, bezkształtna masa.

Nie barwi się z chlorkiem żelazawym.

Z chlorkiem platyny tworzy osad sérowaty trudno rozpuszczalny w wodzie.

Chlorek kodeiny.

Ten sam.

Utraca w 100° tylko $\frac{1}{2}$ drobin; pozostałość dopiero powyżej 120° .

Krótkie białe tabliczki.

Rozpuszczalny przy 18° w 24.8 częściach wody.

Tym sposobem traktowany nasycony roztwór staje się mlecznym, lecz kryształuje kodeiny wydzielając się natychmiast.

Tak samo.

Tak samo.

Lecz chociaż chlorek β . metyl-morfiny odpowiada, w wielu razach chlorkowi kodeiny, to jednak różnią się one w wielu względach, jak np. w rozpuszczalności, tak dalece, że idea identyczności tych dwóch soli a względnie alkaloidów w nich zawartych, musi być zapomnianą, co jest całkiem prostem, ponieważ β -metyl-morfinę można otrzymać tylko jako bez ciała.

Pod tymi warunkami, byłem zmuszony powtórzyć te same doświadczenia poczynione przez Grimaux'a, który, jak wiadomo, posługiwał się w tych okolicznościach sodo-morfiną miasto potasomorfiną.

Traktowałem sodo-morfinę jodkiem metylu w sposób wyżej podany, przy czém otrzymano 82% z użytej morfiny jako eter metylowy. Z tego eteru otrzymano połączenie z kwasem chlorowodorowym. Widoczném było że połowa blisko przetworu po-

wstałego przez reakcję, tworzyła β -metyl-morfina, a pozostała połowa, alkaloid, wielce podobny do kodeiny. Przy powtórznym przekryształizowaniu w wodzie, wydzielono część trudno rozpuszczalną, która różniła się od chlorku kodeiny własnościami optycznemi.

Grimaux zauważał w swej sztucznej kodeinie, mniejsze zoboczenie światła spolaryzowanego, nie oznaczając dokładnie tej różnicy.

Ja jestem innego w tym względzie zdania. Tak długo, dopokąd nie można dowieść, że ta różnica jest przypadkową, nie mamy żadnego prawa mówić o indentyczności tych dwóch alkaloidów (tj. otrzymanego ze sodo-morfiny i z makowca). To też odróżniam sztuczną kodeinę przez użycie nazwy α metyl-morfina. Pozwalam sobie dodać, że nie uważam za odpowiednie, nadawanie, podobnie, jak Grimaux, temu i podobnym eterom ogólnej nazwy „kodeiny“. Omówione połączenia nie są niczem innem, jak eterami morfiny, która to charakterystyka powinna być uwzględniona w słownictwie.

Paryż dnia 15. listopada 1881 r.

Sprawy zawodu aptékarskiego.

Projekt nowej ustawy aptékarskiej

wypracował

dr. K. Mikolasch.

(Dokończenie).

§. 73.

Komisja egzaminacyjna fungująca przy pierwszym farmaceutycznym egzaminie państwowym składa się: z dziekana wydziału filozoficznego, z profesora chemii i przełożonego gremijalnego względnie jego zastępcy.

Podczas egzaminu mają być sporządzone kilka trudniejszych przetworów chemicznych i po jednej jakościowej i ilościowej analizie. Wykończenie tych prac w laboratorium chemicznem należy

komisji egzaminującej przedłożyć na piśmie, nie mniej okazać sporządzone przetwory.

§. 74.

Komisja fungująca przy drugim farmaceutycznym państwowym egzaminie składa się: z dziekana wydziału filozoficznego, krajowego referenta spraw sanitarnych, wszystkich profesorów wykładających przedmioty zawodowe i z przełożonego gremijalnego lub jego zastępcy.

Na podstawie przedłożonych świadectw z egzaminów fachowych komisja ta postanawia czy kandydata można zwolnić od składania egzaminów ze wszystkich czy tylko z niektórych poniżej wyszczególnionych przedmiotów tj. fizyki, botaniki, mineralogii, zoologii.

Krajowy referent spraw sanitarnych egzaminuje kandydata z przepisów dotyczących aptekarstwa, przełożony gremijalny względnie jego zastępca z praktycznej farmacji, a każdy z profesorów ze swojego przedmiotu.

§. 75.

Po złożeniu obydwóch egzaminów państwowych kandydat składa przysięgę, poczem wydany mu zostaje dyplom magistra farmacji i aptekarza 2. klasy.

Przy poprawkach z jednego lub więcej przedmiotów może egzamen być powtórzonym przed tą samą komisją po upływie trzech do sześciu miesięcy.

Skoro kandydat i takowej nie złoży, to musi on odnośne przedmioty jeszcze przez przeciąg jednego roku słuchać i egzamen z wszystkich przedmiotów ponownie składać.

§. 76.

Chcąc otrzymać stopień aptekarza 1. klasy, musi aptekarz 2. klasy jeszcze jeden rok uczęszczać na uniwersytet, z chemią tak organiczną jak i analityczną, toksykologiją i mikroskopiją jak najdokładniej się obeznać i obszerniejszą samodzielną pracę w chemicznym laboratorium uskutecznić, do której temat sam sobie wybrać może, byleby w ogólności praca była nową i w taki sposób (jak jego) dotychczas jeszcze nie wykonaną. Praca ta ma być drukiem ogłoszoną a w końcu musi kandydat poddać się 3. egzaminowi państwowemu.

§. 77.

Komisja fungująca przy 3. państwowym egzaminie farmaceutycznym składa się z dziekana wydziału filozoficznego, z przełożonego gremijalnego albo tegoż zastępcy i z wszystkich na uniwersytecie wykładających profesorów i docentów chemii.

Egzamen ogranicza się na samą chemiją, z którym to przedmiotem kandydat tak obznajomionym być powinien by wszystkie chociażby najtrudniejsze pytania, zwłaszcza dotyczące chemii związków węgla, środków pożywnych, chemii toksykologicznej, mikroskopii i analizy spektralnej jak najdokładniej mógł odpowiedzieć.

W końcu powinien jeszcze kandydat obronić swoją (w §. 76 wspomnianą) pracę. Przy poprawkach zastosowanym być ma rozporządzenie §. 75.

§. 78.

Ażeby mógł zostać właścicielem, dzierżawcą lub w ogóle odpowiedzialnym zarządcą publicznej apteki powinien aptekarz II. klasy jeszcze trzy, a aptekarz I, klasy jeszcze dwa lata w publicznej aptece kondycjonować.

Kondycjonowanie to może mieć miejsce tak przed jak i po ukończeniu studjum uniwersyteckiego.

§. 79.

Sposób zatrudnienia tak niedyplomowanego jak i dyplomowanego asystenta w aptece publicznej, jego płaca i w ogóle stanowisko, wreszcie czas trwania kondycyi itd. są przedmiotem wzajemnej umowy.

Przy braku ostatniej przypuszcza się wypłata miesięcznego honorarium i sześciotygodniowy termin wypowiedzenia. W wyładkach spólnych rozsądza przełożony gremijalny.

§. 80

Apteka publiczna ma być w następujący sposób urządzona:

Właściwa apteka, powinna się znajdować w miejscu jasnym, suchym, nie zanadto na działanie światła słonecznego wystawionym, do którego łatwo się dostać można i które co najmniej 15 metrów kwadratowych obejmować powinno. Powinny się w niej znajdować: jeden lub więcej stołów do ekspedycji (receptur) z potrzebnymi wagami tarowymi i ręcznymi, ciężarkami, etykietami i wszelkimi do sporządzania leków potrzebnymi naczyniami; dalej szafy z szufladami i pułkami (stelażami). Szuflady mają być odgródzone i tak zbudowane by treść jednej z treścią drugiej w żaden sposób pomieszana być nie mogła. Na pułkach ustawione naczynia z szkła, porcelany i drzewa powinny być dobrze zatykane, a te ciała, które pod wpływem promieni słonecznych ulegają zmianie przechowywane nadto w takich naczyniach, które szkodliwych promieni słonecznych nie przepuszczają. Osobny oddział powinien mieścić pod zamknięciem te środki, które w lekospisie oznaczone są znakiem † i zresztą nieobowiązkowe lecz gwałtownie działające. Wszystkie szuflady i naczynia powinny być zaopatrzone dokładnymi napisami w alfabetycznym porządku.

Materiałownia powinna być tak urządzoną jak właściwa apteka, tylko obejmować naczynia większe, w którychby więc znaczniejsze zapasy przechowywać można.

Pracownia powinna posiadać aparat parowy i destylacyjny, suszarnię i piecyk do prażenia, jak niemniej wszystkie do sporządzania chemicznych i farmaceutycznych przetworów potrzebne przyrządy i to w dostatecznej ilości i pożądanym wyborze.

Piwnica powinna być chłodną lecz nie wilgotną i być przystępną. W takowej należy w alfabetycznym porządku takowe przechowywać przetwory w stosownych naczyniach i na pułkach, które wyższej ciepłoty (przez dłuższy czas) nie znoszą, I tutaj

gwałtownie działające środki powinny być odosobnione i pod kluczem przechowywane.

Strych powinien być urządzonym w miejscu zupełnie suchém, najczęściej pod dachem położoném. Tutaj należy w stosownych naczyniach blaszanych lub drewnianych przechowywać większe zapasy ziół, korzeni itp. przyczém również wegetabilja jadowite w osobnym schowku zamykanym przechowywane być winne.

Przed wejściem do apteki ma być umieszczony łatwo nawet w nocy do znalezienia przyrząd do dzwonienia.

Tuż obok apteki powinno się znachodzić miejsce dla pełniącego służbę nocną, a gdyby takowe się nie znachodziło, to należy łóżko dla trzymającego inspekcją umieszczać na noc w aptece.

§. 81.

Rewizyje aptek mają mieć miejsce od czasu do czasu i to zawsze z polecenia krajowego referenta sanitarnego. Komisya rewizyjna dla miast stołecznych składa się, z krajowego referenta spraw sanitarnych, przełożonego gremijalnego lub tegoż zastępcy, referenta krajowego spraw aptekarskich i prowadzącego protokół. W innych miejscowościach przedsięwzima rewizyją lekarz powiatowy, krajowy referent spraw aptekarskich i właściciel lub zarządca najbliższej położonej apteki. O wyniku rewizyi spisany być ma protokół a w razach spornych dotyczący przedmiot opieczętowany pieczęcią aptekarza zabrany i do ostatecznego orzeczenia wydziałowi filozoficznemu uniwersyteckiemu oddany.

Za rewizyją aptekarz nie opłaca wcale żadnych taks.

Postanowienia przejściowe.

Aż do prawomocności tego rozporządzenia uzyskane dyplomy magistra lub doktora (chemii i) farmacyi są równe dyplomom aptekarzy 1. klasy, jednakowoż tylko w tym wypadku jeśli ich właściciel zatrudniony był w zawodzie farmaceutycznym i nie przerzucił się na inne pole działania. Nadto p-zyj-eci do praktyki przed wejściem tego rozporządzenia w życie, którzy stopnia magistra jeszcze nie otrzymali, mogą ich studyum według obecnie istniejących przepisów (3 lat praktyki, 2 lat studyum uniwersyteckiego) kontynuować i egzamen na aptekarzy 2. klasy zdawać. Wolno im atoli, studjować rok trzeci i uzyskać stopień aptekarza 1. klasy.

Przed wejściem w życie tego prawa wyda c. k. Ministeryjum spraw wewnętrznych w porozumieniu z istniejącymi gremijami aptekarskimi rozporządzenie obejmujące spis tych złożonych przetworów, które obecnie już są używane i nie szkodliwego nie zawierają, a które aptekarzom bez poprzedniego pozwolenia (§ 29) sprzedawać będzie dozwoloném.

L. 657/1881.

Od zarządu gremijum aptékarzy Galicyi wschodniej.

Dziś otrzymane obwieszczenie świąt. Magistratu król. stoł. miasta Lwowa podajemy do powszechnej wiadomości interesowanych.

Lwów dnia 21. listopada 1881.

Sekretarz.
J. Piepes.

Przełożony:
K. Mikolasch.

L. 41.801 ex 1881.

Obwieszczenie.

Wedle §. 14. instrukcyi do ustawy wojskowej winien każdy popisowy tj. należący do klasy wieku obowiązanych do stawienia się przy najbliższym regularnym poborze do wojska zgłosić się pisemnie lub ustnie do naczelnika gminy swego miejsca pobytu w miesiącu grudniu celem zapisania go w poczet powołanych do poboru.

Stosownie do tego postanowienia wzywa Magistrat niniejszém wszystkich popisowych, urodzonych w latach 1862, 1861 i 1860, i do gminy tutejszej przynależnych, jakoteż obcych przebywających tu w jakimkolwiek celu (naukowym, handlowym, przemysłowym itp.) tudzież wszystkich tych, którzy wyszli już z pomienionych klas wieku popisowego, jednakże nie przekroczyli 36. roku życia, i z jakiegokolwiek przyczyny nie uczynili jeszcze zadość powinności wojskowej, aby się do spisu poborowych w miesiącu grudniu 1881 zgłosili w miejskim urzędzie konskrypcyjnym osobiście, w razie słabości lub nieobecności, przez swych rodziców, opiekunów lub w ogóle zastępców a to ustnie lub pisemnie, gdyż w razie zaniedbania tego obowiązku bez względu na dalsze postępowanie prawne ulegną grzywnie do sto (100) zlr., względnie karze aresztu do 20 dni (§. 42. ustawy wojskowej).

Przy tém zgłoszeniu się do spisów grudniowych okazać należy: metrykę urodzenia, kartę przynależności, paszport, kartę legitymacyjną, książkę czeladną lub tp. i nadto meldunek policyjny, a przebywający tu obcy popisowy prosić może osobném wniesieniem na marce stemplowej 50 ct., ażeby jego władza sta-wiennicza zezwoliła mu na stawienie się w miejscu pobytu.

Dla uzyskania tego zezwolenia trzeba atoli:

- a) albo złożyć dowód stałej posady,
- b) albo udowodnić świadectwem właściwém stwierdzone przez urząd komisaryjatu miejskiego, iż bądźto z powodu stosunku służbowego, bądźto dla braku funduszków nie może się wydalić z miejsca pobytu,
- c) albo dołączyć świadectwo szkolne, iż uczęszcza do szkół publicznych jako uczeń lub słuchacz zwyczajny.

Magistrat przypomina w końcu popisowym, którym na mocy §§. 17, 25 i 29, ustawy wojskowej przysłuży prawo uwolnienia się od poboru lub czynnej służby wojskowej, aby się postarali wcześniej o dokumenta ku temu potrzebne.

Termin do wniesienia odnośnych reklamacyj zostanie później wyznaczony.

Magistrat król. stoł. miasta
Lwów dnia 10. listopada 1881.

Z wydziału towarzystwa aptécarskiego.

Poszukują umieszczenia: Magistrowie — asystenci.

Aptéka w małym miasteczku z domem i ogrodem do sprzedania.

Poszukuje się do nabycia lub wydzierżawienia apteki w mniejszym mieście powiatowym.

Kilku uczni posiadający po jednym roku praktyki poszukują umieszczenia

PP. którzy z pośrednictwa skorzystali, a taksy ustanowionej statutem w kwocie 2 zlr. jako nieczłonkowie towarzystwa nie uiścili, raczą takową na ręce podpisanego nadesłać.

S. Kajetanowicz,
w aptéce pod złotym lwem
we Lwowie.

W sprawie rozwinięcia handlu farmaceutycznego w Galicyi.

Stosując się do p zysłowia: „Trzeba kuć żelazo, póki jest gorące, korzystam z poruszanej, przez Wgo dra Żulińskiego, i omówionj przez WWP. Łobosa i Lachowicza kwestyi, dla dalszego rozmowiania w tym kierunku.

Zanim przystąpię do wyluszczenia mego projektu, niech mi będzie wolno zrobić uwagę dotyczącą utworzenia zielarni (herboristeries), dla użytku ogółu i pp. aptékarzy. Myśl ta jest łatwą do urzeczywistnienia, lecz ma swą złą stronę, na dowód czego przytoczę stosunek zielarni do apték we Francyi. Główném zadaniem dawnych ziołarzy we Francyi, było zbieranie ziół, odsprzedawanie aptéka

rzom i publiczności. Lecz dzisiejsi ziołarze nie są dostawcami aptekarzy, lecz konkurentami, gdyż obecni ziołarze nie zadawalniają się sprzedawaniem ziół publiczności, lecz sprzedają cukrowce i nawet ostre leki, które u nas aptekarz nie wyda bez recepty, jak np. Tinctura Fodi. Laudanum Sydenhami i t. p., a wielu z nich pozwala sobie, sporządzać w skrytości recepty, nie trudniąc się wcale zbieraniem ziół, które sami nabywają u drogistów. Po tém objaśnieniu pojmą szanowni koledzy, że utworzenie zielarni byłoby znaczném nadwężeniem interesów aptecznych.

Projekt mój byłby założenie składu materyałów aptecznych, na akcje. Wielu z czytelników pomyśli sobie, że jest to próżny projekt niewykonalny. Jedni zauważają, że nie mamy odpowiedniego składu, drudzy, że Galicyja jest za mała, aby mogła utrzymać skład materyałów, inni, że nie mamy ludzi potrzebnych do kierowania podobnym domem handlowym. Na te wszystkie przeciwności, mogę śmiało odpowiedzieć. Pieniędzy nie braknie przy dobrej chęci, gdyż na dwustu czterdziestu i kilku aptekarzy znajdzie się stu mogących złożyć po 1000 złr. na akcję. Galicyja nie jest za małą na utrzymanie składu materyałów aptecznych, bo wszakże w Szwajcaryi, gdzie jest niespełna 3 miliony ludności, aptekarze mają kilka składów. Przypuśćmy, że apteki galicyjskie wydają tylko 400.000 złr. na materyały, przypuśćmy, że drogista we Wiedniu zarabia co najmniej 35%, czyż można porządkować o możności istnienia składu aptecznego dla aptekarzy galicyjskich (i pogranicznych prowincyi). Ludzi nie braknie, bo setki naszych zawodowców pracują w drogeriach zagranicznych.

Dla dokładniejszego upewnienia, możności istnienia podobnego składu, którego zadaniem byłoby nie tylko zaopatrywanie aptek w materyały, po cenie zagranicznej, ale i wysyłanie produktów krajowych za granicę, wspomnę o korzyściach, jakie przyniósłby podobny handel aptekarzom i przemysłowi krajowemu, co dowiodę poniżej cyframi.

Weźmy np., że 100 aptekarzy złoży kapital wspólny, wynoszący 100 akcji po 1000 = 100.000 złr.; towarzystwo akcyjonaryjuszów aptekarzy znajdzie z łatwością dla swego domu handlowego (zwanego np. drogeriją aptekarzy Galicyi) kredyt 200.000; przypuśćmy teraz, że wspomniana drogerija obraca w pierwszych latach 200.000 złr. i zarabia tylko 25%, co dałoby 50.000 zarobku, potrzebuje na koszt utrzymania, jak następuje:

Lokal we Lwowie lub Krakowie	1500 złr.
Utrzymanie zarządcy	3000 „

<i>Utrzymanie dwóch buchhalterów</i>	3000 złr.
„ <i>dwóch pomocników</i>	1500 „
„ <i>dwóch parobków</i>	800 „
<i>Światło, opał</i>	1200 „
<i>Książki, papiery, druki cenników itp.</i>	1200 „
<i>Inne wydatki</i>	800 „
<i>Razem</i>	<u>13 000 złr.</u>

Dla pewności policzmy 15.000 na wydatki, zostaje się 35.000, które będą podzielone między akcyjonaryjuszy, z czego wypadnie 350 złr. na akcyję tj. 35%: a czy jest dużo papierów i akcyj przynoszących 35%. Ze zestawienia tego, zobaczą czytelnicy korzyść aptekarzy akcyjonaryjuszy, ale i nieakcyjonarzy będą korzystali. Przypuśćmy, że drogerja galicyjska, nie może dostarczać materjałów taniej od drogistów wiedeńskich, to jednak drogerja krajowa może odbierać flaszki i inne naczynia jak i również paki po cenie policzonej, czego Wiedeń nie może nam uczynić z powodu dość znacznej odległości. Następnie, aptekarz prowincjonalny, miałby pośrednika w sprzedawaniu ziół i produktów farmaceutycznych dających się wyrabiać z łatwością i małym kosztem, jak wyciągi, soki itp. W końcu każdy aptekarz oszczędza na kosztach przesyłki i może częściej a w mniejszej ilości zażądać różnych materjałów. A i przemysł krajowy będzie miał korzyść, gdyż za paki przychodzące z Wiednia drogo się płaci gdy u nas deski są o połowę tańsze; podczas gdy robotnik nasz zadowalnia się 1 złr. na dzień, robotnik we Wiedniu żąda co najmniej 2 złr., a to musimy opłacać.

To też poddaję mój projekt, pod rozwagę towarzystwa aptekarskiego i tych panów aptekarzy, którym tak na ich własnym jak i krajowym zależy interesie. Niechaj z trudnością uzbierany pieniądz obraca i powiększa się w łnie naszego zawodu i w granicach naszej ziemi.

Paryż 15. listopada 1881.

M. L. Dobrowolski.

Wiadomości bieżące.

— Egzamen na podaptekarzy złożyli przed komisją egzaminacyjną Gremijum aptekarzy Galicyi wschodniej w d. 5. listopada b. r.:

Holinaty Emil uczeń kol. Znamirowskiego z Kopyczyniec; Spysz Wincenty uczeń kol. Wysoczańskiego z Chorostkowa; Reiss Zygmunt uczeń kol. Zagajewskiego z Kutt i Spiegel Nathan uczeń kolegi Kornberger'a z Rozdolu.

— W skutek zażalenia kilku szan. kolegów, że za nieostępowane oświadczenia co do opustu odsetek przy dostawie leków na koszt funduszków publicznych dotyczące dyrekcje skarbowe każą dwu lub trzykrotną należytość tj. 1 złr. lub 1 złr. 50 ct. opłacać, oświadczam że pomimo mego w tym względzie zrobionego rekursu należycie urotywowanego (miedzy innemi że nawet ani za 10 ct. leków na koszt skarbu nie dostarczyłem i tylko na kilkakrotne wezwania c. k. Starostwa odpowiedzieć musiałem) wys. c. k. dyrekcya skarbowa krajowa l. 27.137 r. 1879 w drodze łaski jednorazową należytość tj. 50 ct. zapłacić poleciła, motywując że owe oświadczenie wedle p. 10 ustawy z 9. lutego 1850 jako oferta marką stępową na 50 ct. zaopatrzoną być ma.

Radzę więc szan. kolegom w razie podobnego wezwania ze strony c. k. Starostwa takie oświadczenia swe ustnie protokolarnie w dotyczącym urzędzie złożyć, lub dla ominięcia kar stępowych zaopatrzyć pisemne oświadczenie co do opustu odsetek marką na 50 ct, przynajmniej do tego czasu póki nasze reprezentacje zawodowe innego rozporządzenia w tej mierze nie uzyskają.

A. M.

Redakcja otrzymała w miesiącu listopadzie 1881:

Czasopismo techniczne. Kraków 1881. Rocznik II. Nr. 11. (Nr. 2. za luty nie doszedł nas).

La Ruche Pharmaceutique. Bulletin mensuel. Paris Rocznik 25. Nr. 10, (Nr. 1 z r. 1880 nie doszedł nas).

Medycyna. Czasopismo tygodniowe dla lekarzy praktycznych. Warszawa Tom IX. 1881. Nra 45, 46, 47, 48.

New Remedies. New-York. Vol. X. 1881. Nr. 10.

Pamiętnik towarz. lekarskiego warsz. Ogólnego zbioru T. 77. Rok 1881. Zeszyt IV. str. 609 do 774 z 2 tablice i spis rzeczy do 77.

Pharmaceutische Zeitung. Centralorgan fuer die gewerblichen und wissenschaftlichen Interessen der Pharmacie i t. d. Buzlau 1881. Nra 88—95.

Przegląd bibliograficzny. Miesięcznik dla wydawców, księgarzy i w ogóle czytających książki. Kraków. Rocznik IV. 1881. Nr. 11.

Przegląd lekarski. Organ towarzystwa lekarskiego krakowskiego. Kraków. Rocznik XIX. Nra. 46, 47, 48, 49.

Przyrodnik. Dwutygodnik popularny. Tarnów. Rocznik II 1881 Nr. 22.

Rundschau fuer die Interessen der Pharmacie i t. d. Leitmeritz. 1881. Nra 31, 32, 33.

Wiadomości farmaceutyczne. Rocznik VIII. 1881. Zeszyty 7. i 8. za miesiąc lipiec i sierpień, które zawierają: Dwa nowe sposoby wykrycia kadmu w obecności miedzi, przy systematycznym biegu rozbioru jakościowego przez Antoniego Orłowskiego. — O skropleniu ozonu w obecności kwasu węglowego i o jego zabarwieniu w stanie płynnym, według sprawozda-

nia p. Hautfeuille'go i Chauvais'a. — Przemiana morfiny w kodeinę przez Grimaux'a. — O niedogodnościach jakie przedstawia z punktu widzenia reakcyi fizyologicznych w wypadkach zatrucia morfina, zastąpienie alkoholem amylovym eteru w sposobie Stas'a przez pp. G. Bergeron'a i L'Hot'go. — Sztuczna chinina. — Wydzielanie białka w moczu zdrowych ludzi. — Tampony z kwasem salicylowym przez p. Bernbeck'a. — Wpływ kwasu węglowego na baryt i stront przez p. Raoult'a. — Związek jodofornu ze strychniną przez p. Lextrait'a. — Niezmiennosc kwasu cyjanowego. — Brucyna. — Kwas trójdychloro-octowy jako odczynnik. — Nowe elastyczne torebki (Theca elastica) p. Bergholtz'a. (Z drzeworytami.) — Steatinum nowa forma leków do zewnątrz przez Mielck'a. — Maść rtęciowa żółta. — Wybuchające mieszanki lekarskie. — Otrucie nasionami Gnidsza przez p. Bernou'a. — Zatrucie olejem kamforowym — Zatrucie gałką muszkatulową. — Otrucie zielenią Schweinfurcką. — Spiritus nitri aethereus jako trucizna. — Działanie chloranu potasowego. — Zatrucie anyżem gwiazdkowym. — Kryolit i jego zastosowania. — Rudy manganowe na Bukowinie. — Rudy chromowe w Nowej Kaledonii. — Niektóre minerały w Galicyi. — Wanał w amerykańskich pirytach magnetycznych. — Rudy manganowe. — Produkcya niklu w Norwegii. — Pokłady siarki w Islandii. — Wiadomości miejscowe. — Odezwa. — Od Redakcyi. — Wiadomości bieżące. — Kronika chemiczno-farmaceutyczna. — Apteka jako Officina sanitatis w dawnej Polsce, zebrali materyjały E. Swieżawski i K. Wenda. (Ciąg dalszy). — Bibliografia. — Ogłoszenia.

Zeitschrift des allgem. oesterr. Apotheker-Vereines, Wiedeń. Rocznik 19. 1881 Nra 31, 32, 33.

Od Wgo. J. Dragendorff'a, prof. w Dorpacie:

— *Christensen A.* Beitrage zur Untersuchung des Pilocarpus und seiner Salze, i

— *Tegoż*: Ueber die quantitative Bestimmung des Chinin als Herapathit. (Odbitki z *Pharmac. Ztg.* f. Russld.) Petersburg 1881.

— *Mandelin K.* Untersuchungen ueber d Vorkommen und Verbreitung der Salicylsaure in der Pflanzengattung Viola. Inaugl. Dissert.-Dorpat 1881.

 Autorowie i wydawcy życzący sobie by o wydawanych przez nich dziełach wzmiankowano w Czasopiśmie raczą łaskawie jeden egz. wydanej książki przesłać wprost do redaktora dra M. Dunin-Wasowicza, doc. uniwersytetu w Lwowie ul. Sobieskiego 1. 30. Książki te po zrobieniu z nich użytku staną się własnością księgozbioru towarzystwa aptekarskiego.

Uprasza się tych szan kolegów, którzy po 3-krotném przypomnieniu o zapłaceniu prenumeraty za II. półrocze b. r. Czasopisma takowej nie nadesłali i karty do zaliczeń za należytość

prenumeracyjną zwrócili, o łaskawe nadesłanie kwoty prenumeracyjnej lub o zwrot Czasopisma dotychczas odbieranego.

Administracyja Czasopisma aptéka'skiego.

Nadesłane. Zwracamy uwagę szan. czytelników na anons umieszczony w dzisiejszym nrze, a dotyczący: „Kumysu Liebig'a“, przypominając, iż według zdania lekarskich znakomitości jest Kumys znakomitym środkiem pożywnym w cierpieniach płuc, wszystkich nieżytych i w wszystkich tych chorobach, które z braku krwi powstają.

W Rosyi, Anglii i Szwajcaryi używają Kumysu zwłaszcza w cierpieniach suchotniczych już od lat wielu i jak donoszą z bardzo dobrym skutkiem, to też nie możemy dość gorąco polecić nasz wyciąg kumysowy (Kumys-Extract), który według przepisu Liebig'a sporządzanym bywa.

Każdy więc podobnie cierpiący powinienby spróbować tej przez znakomitości lekarskie zachwalanej kuracyi.

L. 658.

Zaproszenie

na doroczne ogólne posiedzenie członków gremijum aptékarzy Galicyi wschodniej, które się odbędzie we Lwowie w lokalnościach szkoły farmaceutycznej ulica Ormiańska l. 23 w sobotę dnia 17. grudnia 1881 o godzinie 10. i pół przed południem.

Porządek dzienny.

1. Odczytanie i przyjęcie protokołu z ostatniego posiedzenia.
2. Sprawozdania:
  - a) z czynności zarządu,
  - b) kasowe,
  - c) komisji egzaminacyjnej.
3. Wnioski członków.
4. Wybór komisji egzaminacyjnej, i
5. Wybór komisji kwalifikacyjnej na rok 1882.

We Lwowie dnia 2. grudnia 1881.

Zarząd gremijum aptékarzy Galicyi wschodniej.

Sekretarz:
J. Piepes.

Przełożony:
K. Mikolasch.

Medale na wystawach powszechnych w Paryżu, Hawrze, Lyonee, Brukseli, Filadelfii i we Wiedniu.

WZIEWANIE TLENU

jest zachwalane przez wielu lekarzy paryskich w astmie blednicy, cukrzycy, w szkrofułach, przy trudności trawienia, przy uduszeniach gazami, dla wracających do zdrowia i t. d.

CAŁKOWITY APARAT

do przyrządzania
oddychania
TLENU GAZOWEGO
kosztuje
130 franków

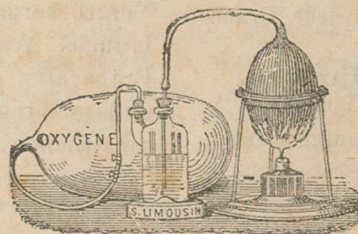

PRZYRZĄD
do

WZIEWANIA
(Inhalateur)
LIMOUSINA
patentowany b. g. rz.
50 franków.

Pojedynczy
aparat
bez balonu
65 franków

Z kaucukow.
balonem
objętości
30 litrów
95 franków.

Kropłomierz miareczkowany Limousina

jest niezbędny do liczenia kroplami leków mocno-działających.

Rurka tego kropłomierza ma otwór na 3 milimetry i daje zawsze krople równe 5 centgr. wody przekroplonej. Do każdego kropłomierza załączony jest wykaz kropli różnych ważniejszych leków potrzebnych na 1 grm. Cena z pud. 1 frka. 50 emów, dla aptekarzy 80 emów.

Ten sam kropłomierz oznaczony na 1 lub 2 cc. zastępujący byretki i służący do szybkiego ilościowego oznaczenia cukru w moczu (ob. ilościowe oznaczenie cukru w moczu str. 230 r. 1877. Cz. tow. apt.) 1 fr. 50 emów, dla apt.

Olówki z olejem krotonowym

są dlatego praktyczne, że zapobiegają rozlewaniu się oleju po częściach pogranicznych, tym, na które się go rozpościera, oraz omija się dotykania palców lub ręki z tym lekiem tak nieprzyjemnym do zastosowania.

Cena olówka:

3 franki.

Skład w Paryżu u Limousin'a apt. Rue Blanche 21s.

HAMMER I VORSAK

w Wiedniu (Wien — Opernring 21).

polecają swój bogato zaopatrzony skład

chemiczno-farmaceutycznych przyrządów i naczyń

potrzebnych do urządzenia apték.

Naczynia z najlepszego szkła, porcelany, drzewa klonowego, sygnatury emalijowane, guziki do szuflad pięknie trwale i modnie wykonane. Aparaty parowe i destylacyjne różnych rozmiarów, niemniej aparaty do wyrobu wody sodowej z najlepszych krajowych i zagranicznych fabryk. Wagi ręczne i do tarowania, oraz cementowane ciężarki po umiarkowanych cenach.

Uzupełnienia urządzeń aptecznych wykonują według nadesłanych wzorów.

Ilustrowane cenniki bezpłatnie.

26. 4—?

Extr. Malatis ferri Ph. aus. VI.

bis depurat. et perfect. solubil.
własnego tego wyrobu kilo po 2
złr. przy większej ilości po 1 złr.
80 ct. polecam szan. kolegom.

Przeselki franko.

J. Reid, w Tarnowie.

Billigste Bezugsquelle von

HOLZSCHACHTELN

und Holzspunden für jede Branche
bei

Friedrich Harbich,

Rokitnitz in Böhmen.

Agenten werden aufgenommen.

Aptéke

chciałbym kupić i proszę o prze-
słanie ofert przez Redakcyję pod
lit. M. Z.

Zmiana lokalu.

L. J. MALEWSKI. 10 12-2

Przeniósł swą fabrykę korków ka-
talońskich od 1. września 1881.
pod nr. 5. ulica Dominikańska.

Mikroskope

zur Untersuchung des Schweine
fleisches auf Trichinen, Linear-
Vergrösserung 200 mal, mit Ge-
brauchs - Anweisung, Pincette,
Präparaten etc, à **St. 30 Mark.**
Grössere Instrumente zu wissen-
schaftlichen Zwecken nach illu-
strirtem Preis-Courrant.

M. W. Berger,

optisches Institut Berlin N. O.
32. 3—6

LIEBIG'A KUMYS (Mléko stepowe)

jest według zdania znakomitości lekarskich najlepszym
dyjetet. środkiem w *suchotach gardlanych, chorobach płucnych,*
w nieżytych żołądka, jelit i zwykłych katarach, w wysychaniu
szpiku paciierzowego, astmie, blednicy, osłabieniach (zwłaszcza
po długo trwających słabościach). — **Zakład kumysowy**
w Berlinie (Berlin-Friedrichstrasse 16) rozseła **Liebig'a**
Wyciąg kumysowy wraz z sposobem użycia w paczkach
po 6 flakonów po 1 mk. 50 fen. wraz z opakowaniem i bro-
szurą lekarską o Kumysie.

 Gdzie wszystkie środki okazały się bezskutecz-
nymi — należy używać Kumysu.

15. 8—12

Redaktor: dr. Miecz. Dunin Wąsowicz, docent uniwersytetu.

Wydawca: Towarzystwo aptekarskie we Lwowie.

Odpow. redaktor Prof. dr. Br. Radziszewski. Z drukarni J. Dobrzańskiego i K. Gromana.